

Peaminister Kristen Michal
Vabariigi Valitsus

13.06.2025

Arvamus vanglakaristuste kokkuleppe eelnõu kohta

Lugupeetud peaminister

Eesti keelenõukogu arvamus puudutab keelealaseid küsimusi vanglakaristuste kokkuleppe eelnõus.

Lepingu punkti 14 kohaselt on vangla töökeel inglise keel, kõik ametlikud dokumendid ja muu dokumentatsioon koostatakse inglise keeles või tõlgitakse inglise keelde. Ka seletuskirjas on selgitatud, et välislepinguga on kokku lepitud, et vangla töökeel on inglise keel. Seletuskiri selgitab ka, et kõik ametlikud dokumendid ja muud dokumendid koostatakse inglise keeles või tõlgitakse inglise keelde. See võimaldab mõlema riigi ametnikel lihtsamini dokumente koostada ja neid mõista.

Äriregistri andmetel on Tartu Vangla ministeeriumi hallatav riigiasutus.

Keelenõukogu on seisukohal, et riikidevaheline vanglakaristuste täideviimise leping, mis reguleerib ühe riigiasutuse töökorraldust, ei muuda kehtetuks keeleseaduse sätteid asjaajamiskeele ning eestikeelse tööalase teabe kohta.

Põhiseaduse § 52 sätestab, et riigiasutuste ja kohalike omavalitsuste asjaajamiskeel on eesti keel. Riigiasutuste keelekasutust reguleerib keeleseaduse § 10 lg 1, mis sätestab, et riigiasutuse ja kohaliku omavalitsuse asutuse asjaajamine toimub eesti keeles. Et riigiasutuse asjaajamine (sh ametlike dokumentide ja muu dokumentatsiooni koostamine) võiks toimuda võõrkeeles, peaks õigus selleks tulema seadusest. Kehtiva keeleseaduse nõuded oleks täidetud, kui ametlikud dokumendid ja muu dokumentatsioon koostatakse eesti keeles ning tõlgitakse seejärel võõrkeelde.

Keeleseaduse § 8 lg 3 sätestab, et töötajale ja ametnikule tagatakse eestikeelne tööalane teave, kui seadus ei sätesta teisiti. Nii on Tartu Vangla töötajal õigus eestikeelsele tööalasele teabele, kui seadus ei sätesta teisiti. Selleks et keeleseaduse nõue oleks täidetud, tuleks viidata seadusele, mille kohaselt on Tartu Vangla töötajate õigus eestikeelsele tööalasele teabele piiratud või see puudub. Kui sellist seadust ei ole, tuleks keeleseadust täpsustada.

See oleks kooskõlas lepingu artikli 6 punktiga 1, mille kohaselt on Eesti õigus ja muud Eesti õigusaktid selle kokkuleppe ja koostöömemorandumi raames kohaldatavad Rootsi karistuste täideviimisele vanglas, sealhulgas kinnipeetavate õigustele ja kohustustele; samuti artikli 6 punktiga 6, mis ütleb, et Eesti personali suhtes kohaldatakse Eesti seadusi ning muid tööhõivet ja töökeskkonda käsitlevaid õigusakte.

Kui tõlkimiseks kavandatakse tõlkerakendusi, siis tuleks täpsustada, milliseid rakendusi on mõeldud ja kuidas need on antud keskkonnas kasutatavad. Kui kavandamisel on vanglaametnike inglise ja/või rootsi keele õpe, siis tuleb arvestada sellega, et suhtlemiseks vajaliku keeleoskuse (vähemalt B1-tase) omandamine võib võtta aega kuni 3 aastat. Praegu puudub ülevaade, mis tasemel tänased vanglaametnikud inglise ja/või rootsi keelt oskavad.

Juhime tähelepanu ka eelnõu seletuskirjas toodud Hollandi näitele, kus keelebarjääri tõttu suhtlesid vanglaametnikud kinnipeetavatega ainult nii palju, kui see oli korra hoidmiseks vajalik. Samalaadse olukorra kordumine Eestis, sh vangide omavaheline võõrkeelne suhtlus võib ka siin soodustada kuritegevuse kasvu.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Birute Klaas-Lang
Eesti keelenõukogu esimees